

در رساله مجید از امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث سوم - مباحث حجت)

بررسی اقوال در رتبه بندی مرجحات

جلسه ۴۳۵

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خلاصه بحث گذشته:

سوال: مرجحات در طول هم هستند یا در عرض هم؟

آخوند: در عرض هم هستند و ترجیحی وجود ندارد.

نائینی: مرجح صدور مقدم است.

بهبهانی: مرجح جهتی مقدم است.

برخی گفته‌اند: ترجیح بر حسب مقبوله لحاظ می‌شود.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

این تشتت اقوال ناشی از اختلاف در مبنا است:

۱. لزوم اقتضار بر مرجحات منصوصه.

۲. عدم لزوم اقتضار بر مرجحات منصوصه.

مصنف: ادله‌ای که دلالت بر ترجیح به شهرت میکند، اقوی از سائر مرجحات است.

کلام نائینی:

اصل صدور و حکم به صدور، مقدم است بر حکم به جهت.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مصنف: فرمایش نائینی، یک اصل مسلم است.

یعنی: بحث از جهت بیان حکم، متوقف بر احراز صدور خبر بوده و این یک اصل مسلم است، اما ادعای

ایشان (تقدم مرجح صدور)، مورد قبول نیست؛ زیرا این ادعا، نه نفس این اصل است و نه لازمه آن اصل.

زیرا: مرجح بودن بالداهه غیر از این اصل مسلم است و چنین ملازمه‌ای هم ثابت نیست.

خلاصه فرمایش مصنف:

مرجح صدوری، مقدم بر مرجح جهتی است، اما نه از باب اقتضای قاعده که نائینی مدعی شده، بلکه آن تقدم، از باب اقتضای دلیل است؛ زیرا در اخبار، ابتداء مرجح صدوری بیان شده.

(ولیس الأول اولی بالتقدیم من الثانی)

مرجح اول، اولای به تقدیم از دومی نخواهد بود؛

به عبارت دیگر: در تقدم مرجح صدوری، بر مرجح جهتی، اولویت وجود ندارد.

(والنتیجة أنه لا قاعدة هناك)

قاعده‌ای وجود ندارد که اقتضا کند ترجیح یکی از مرجحات را بر دیگری؛ غیر از شهرت، که مقبوله دلالت بر مقدم بودنش می‌کند.

در تعارض مرجحات (غیر از شهرت) اقوی مناطا (مرجحی که کشفش از واقع، اولی است) مقدم می‌شود.

پس تفاضلی وجود ندارد و در صورت عدم احراز اقوی مناطا، قاعده تساقط است نه تخییر و بعد از

تساقط، رجوع به اصول عملیه می‌شود.